

Starterswijzer
voor **Donatiecoördinatoren** en
Orgaandonatiecoördinatoren

Inhoud

Welkom!	3
Over de NTS.....	4
NTS Orgaancentrum	5
Wet- en regelgeving	6
Het veld	6
Nabestaanden - na de donatie	7
Educatie voor professionals	8

Dit is een uitgave van:

De Nederlandse Transplantatie Stichting
Haagse Schouwweg 6 | 2332 KG Leiden
Postbus 2304 | 2301 CH Leiden

transplantatiestichting.nl

Starterswijzer_DC-ODC_maart2021 |

Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd of op generlei wijze verspreid worden, zonder uitdrukkelijke toestemming van de Nederlandse Transplantatie Stichting.

Welkom!

Je bent recent aan de slag gegaan als Donatiecoördinator (DC) of Orgaandonatiecoördinator (ODC). Namens de Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS) wensen wij je veel succes in je baan!

Zoals je zult merken is er online enorm veel informatie over donatie beschikbaar. Hierbij ontvang je een handreiking boordevol lees- en kijktips. Zo krijg je alvast wat informatie over donatie en het donatieveld. Ook leer je de NTS kennen.

Tip: kies eerst de blokken uit die je op dit moment denkt nodig te hebben.

Veel plezier en succes!

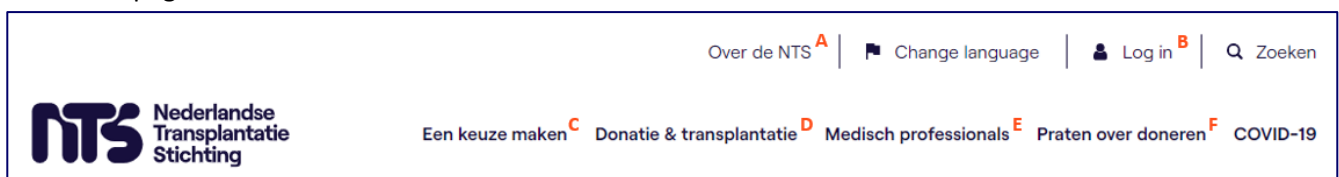
Team Scholing Medisch Professionals
Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS)
scholing@transplantatiestichting.nl

Over de NTS

Sinds de komst van de Wet op de orgaandonatie in 1997 heeft de Nederlandse Transplantatie Stichting (kortweg: NTS) de taak om donatie en transplantatie in goede banen te leiden. Dat doen we in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Sinds de oprichting heeft de NTS bijna tweehonderdduizend mensen kunnen helpen met een donororgaan. En nog veel meer mensen met een donorweefsel.

We nemen je mee door enkele onderdelen van de NTS-website (www.transplantatiestichting.nl) om je te laten zien wat de NTS precies doet. Dit levert je tegelijkertijd al heel wat informatie over donatie op.

Homepage van de NTS-website: bovenbalk

Over de NTS [A]

Hier vind je meer achtergrondinformatie over de NTS als organisatie.

Tip: De NTS bestond in 2017 al 20 jaar. Bekijk de speech van directeur Bernadette Haase onder 'Missie en visie'.

Log in (De NTS-membersite) [B]

De membersite is een besloten website over donatie en transplantatie van organen en weefsels, bestemd voor zorgprofessionals. Je vindt hier handige werkdocumenten en wetenswaardigheden zoals de vergoedingen aan ziekenhuizen voor een donatieprocedure.

Bovenaan de NTS-website klik je op 'Log in' om naar de membersite te gaan. Kies voor 'New members can apply for an account at: Nederlandse Transplantatie Stichting' om een account aan te vragen. Wanneer je door je regionaal teamleider bent aangemeld bij de NTS, krijg je spoedig een account of heb je inmiddels al een account.

Een keuze maken (publieksvoorlichting) [C]

Bekijk dit onderdeel voor een indruk van de inhoud van de publieksvoorlichting van de NTS over het maken van een keuze.

Je kunt via dit tabblad ook voorlichtingsmateriaal bestellen.

Tip: Een voorbeeld van een publieksfolder die voor jou als startend DC/ODC informatief kan zijn is de folder 'stap voor stap: orgaan- en weefseldonatie uitgelegd'.

Donatie & transplantatie (publieksvoorlichting) [D]

Hier vind je publieksinformatie over donatie en transplantatie.

Tip: De NTS registreert veel data op donatie- en transplantatiegebied. Zoek bij Cijfers eens de jaarcijfers van jouw regio op.

Medisch professionals [E]

Hier vind je informatie speciaal voor medisch professionals, bijvoorbeeld protocollen, publicaties of educatie.

Tip: Bekijk het modelprotocol, dit beschrijft de donatieprocedure: van donorherkenning tot het moment dat de donor naar de operatiekamer of het mortuarium gaat.

Praten over doneren [F]

Op dit deel van de website vind je meer informatie over orgaan-en weefseldonatie in de klas en over hoe je in gesprek kunt gaan over doneren.

Tip: Docenten kunnen gebruik maken van de lesmodule Donorwise (www.donorwise.nl) voor het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo. Het lesmateriaal is objectief, interactief, flexibel en kosteloos.

Andere communicatiekanalen van de NTS:

- **Social media:** Links naar de social media accounts staan onderaan de NTS-website.
- **Youtube:** Het NTS-kanaal Orgaandonatie en transplantatie vind je op: youtube.com/donorvoorlichting.
Met een google-account kun je abonneren op dit kanaal. Ook zonder Google-account kun je de filmpjes en animaties gebruiken voor je eigen deskundigheidsbevordering, maar ook de voorlichtingen die je verzorgt.
- **Transparant:** Het NTS-magazine Transparant verschijnt meerdere keren per jaar en wordt automatisch verstuurd aan de relaties van de NTS. Mocht je de Transparant nog niet ontvangen, mail dan je gegevens naar info@transplantatiestichting.nl.

NTS Orgaancentrum

Het orgaancentrum is verantwoordelijk voor het raadplegen van het Donorregister voor potentiële orgaan- en weefseldonoren. Daarnaast coördineert het orgaancentrum de gehele weefselprocedure inclusief de beoordeling van de geschiktheid van de weefsels, de uitname van de weefsels, de transplantatie en de nazorg.

Tip: lees de verhalen van donatieprofessionals Orgaancentrum. Je vindt deze op de website van de NTS; kijk helemaal onderin bij Publicaties – verhalen.

Wet- en regelgeving

Bij orgaan- en weefseldonatie komt de nodige wet- en regelgeving kijken.

De basis is de [Wet op de orgaandonatie](#) (Wod). Deze is sinds 1 juli 2020 aangepast.

Bij deze wet hoort de [Kwaliteitsstandaard Donatie](#). Hierin staat de zorg aan naasten beschreven en wat hun rol is ten aanzien van de registratie in het Donorregister.

Om de nieuwe situatie aan alle medisch professionals uit te leggen is er een e-learning gemaakt.

Deze is bereikbaar via www.donatiegesprek.nl en is ook voor jou relevant.

Tip: Doe de e-learning!

T.a.v. wet- en regelgeving is er op de website van de NTS ook veel informatie te vinden. Kijk bij 'Medisch professionals > Protocollen en wetten'

Het [Modelprotocol postmortale orgaan- en weefseldonatie](#) beschrijft alle stappen van het donatieproces. Het modelprotocol is niet alleen belangrijk voor artsen die met donatie te maken krijgen, voor ODC's is het modelprotocol zelfs de basis van het werk.

Tip: Ga er rustig voor zitten en lees (delen van) het modelprotocol.

Het veld

1. Alle wilsbeschikkingen worden beheerd door het Donorregister, een organisatie die onder het Ministerie van VWS valt. Lees o.a. over het registratie- en raadpleegproces op donorregister.nl.
2. Eurotransplant is partner van de NTS als het gaat om de allocatie (toewijzing) van organen. Het kantoor van Eurotransplant bevindt zich in hetzelfde gebouw als het kantoor van de NTS in Leiden. Bekijk de website van Eurotransplant: eurotransplant.org.
3. Het uitnemen van weefsels gebeurt door Stichting WUON (Weefsel Uitname Organisatie Nederland). De medewerkers van WUON nemen de donorweefsels uit op locatie en verzorgen het transport naar de weefselbanken.
4. Huid, bot, hartklep en cornea worden bewerkt en opgeslagen in weefselbanken. Stichting ETB-BISLIFE is op 1 januari 2018 ontstaan uit een fusie tussen BISLIFE te Leiden en Euro Tissue Bank te Beverwijk. Hiermee is één groot Multi Tissue Center gerealiseerd. Meer informatie: etb-bislife.org
Tevens is er een corneabank in Rotterdam (Amnitrans Eyebank Rotterdam). Meer informatie: niiios.com/amnitrans-eyebank-rotterdam
5. De wetenschappelijke vereniging op het gebied van orgaantransplantatie is de NTV, Nederlandse Transplantatie Vereniging. Meer informatie over de vereniging en hun jaarlijkse 'Bootcongres' vind je op transplantatievereniging.nl.

6. Orgaandonatiecoördinatoren zijn verenigd in de WTCN; Werkgroep Transplantatie Coördinatoren Nederland. <https://www.transplantatievereniging.nl/werkgroep-transplantatie-co%C3%B6rdinatoren-nederland-wODCn>
7. De beroepsvereniging van Donatiecoördinatoren heet DONOR. Kijk op donatiecoordinator.nl
8. Websites van patiëntenverenigingen zijn o.a. harten-twee.nl (hart- en longgetransplanteerden), nvn.nl (nierpatiënten), nierstichting.nl en leverpatientenvereniging.nl.

Nabestaanden - na de donatie

Bij weefseldonatie informeert de DC de artsen in het ziekenhuis, de NTS informeert na 6 tot 8 weken de nabestaanden over welke weefsels geschikt waren voor transplantatie.

Bij orgaandonatie heeft de ODC meestal na 6-8 weken contact met de nabestaanden over de gedoneerde organen.

Op de NTS-membersite staat hierover meer informatie.

Kijk bij: Donatie en transplantatie > Toolkit DC/TC > Nabestaandenzorg

Hoe de donatie ervaren wordt, verschilt per familie en per persoon.

Hieronder enkele suggesties voor informatie en materialen.

1. Kort informatiefilmpje: [Ziet mijn lichaam er na donatie netjes uit?](#) (YouTube)
2. Via de website van de NTS zijn brochures voor nabestaanden van orgaandonatie en weefseldonatie beschikbaar.
3. De NTS geeft twee keer per jaar een nieuwsbrief uit voor nabestaanden van donoren genaamd NabestaandenContact. Hierin komen nabestaanden, getransplanteerden en professionals aan het woord. Nabestaanden kunnen NabestaandenContact gratis aanvragen of downloaden via de website van de NTS. Als ODC of DC kun je ook een aantal exemplaren bestellen.
4. De NTS heeft het boek 'Hoe kan ik je ooit bedanken?' uitgebracht. Het is een kleurrijke bundel van brieven van mensen die een weefsel of orgaan hebben ontvangen en die de nabestaanden van hun donor daarvoor bedanken. Nabestaanden van donoren kunnen het boek gratis aanvragen via de website van de NTS.
5. Soms willen patiënten die donorweefsel of een donororgaan hebben ontvangen na verloop van tijd een bedankbrief sturen naar de nabestaanden. Dit is mogelijk en verloopt via de NTS. De brief wordt geanonimiseerd verstuurd naar de nabestaanden van de donor.

Educatie voor professionals

Het scholingsaanbod van de NTS wordt verzorgd door het team Scholing Medisch Professionals en staat op: www.transplantatiestichting.nl/scholing.

Behalve voor DC's en ODC's biedt de NTS ook scholing aan voor o.a. intensivisten, uitnamechirurgen, professionals betrokken bij donatie bij leven, huisartsen.

Je kunt als DC of ODC de NTS op meerdere manieren gebruiken als het gaat om scholing:

Volg een scholing

De volgende e-learnings zijn relevant om als DC/ODC te doen:

- Het donatiegesprek
- Donorherkenning door DC
- Weefseldonatie vanuit het ziekenhuis
- Communicatie rond Donatie

Organiseer de training 'Communicatie rond Donatie' (CrD)

Deze gespreksvaardigheidstraining is een klassieker en bestaat uit een e-learning en een halve dag klassikale training. De klassikale training wordt gegeven door gecertificeerde trainers (medisch psychologen). De CrD-training wordt landelijk gegeven en is een goed middel om de kwaliteit van de donatiegesprekken te verbeteren. De CrD-training wordt in 2021 nog verder verbeterd.

De training is door de NTS ontwikkeld, maar de organisatie van de training in een ziekenhuis/cluster/regio wordt door DC's en ODC's gedaan.

Voor vragen over de organisatie kun je mailen naar scholing@transplantatiestichting.nl.

Geef of organiseer een training/presentatie/symposium in je eigen ziekenhuis

Als DC/ODC geef je soms les of een presentatie aan bijvoorbeeld nieuwe artsen of je organiseert een training. Als dat past bij de doelgroep en het doel kun je via de NTS-website een ervaringsdeskundige gastspreker uitnodigen. Er zijn zowel gastsprekers die een orgaan hebben ontvangen, alsook nabestaanden die hun verhaal kunnen en willen doen.

Ook kun je via de website van de NTS en de NTS-membersite veel informatie verzamelen over donatie, transplantatie en (actuele) cijfers.